

Aanleg van een zonnepark in Kerkrade. FOTO PETER SCHOLS

wij doen het anders. Onze parken zorgen voor 30 procent meer blijvende natuur. Omwonenden kunnen 50 procent van het vereiste eigen vermogen investeren. We zijn hierin niet de enige. Veel collega-ontwikkelaars werken ook integer." Dat er Nederlands subsidiegeld naar het buitenland vloeit, is volgens Albers logisch. „Buitenlandse investeerders nemen genoeg met 3 procent rendement, Nederlandse investeerders doen het daar niet voor." De suggestie van Rotmans dat er miljoenen te verdienen zijn met de exploitatie van een zonnepark klopt niet, zegt Albers: „De rendementen zijn niet zo groot. Het is heel risicovol en kapitaalintensief. Van de tien projecten waar we aan beginnen, gaan er acht ter ziele. De subsidie zorgt er alleen voor dat de onrendabele top van projecten is afgedekt." Na aftrek van de kosten voor vergunningen, rente, pacht en landschappelijke inpassing blijft er volgens Albers een rendement over van naar schatting 1 tot 3 procent.

Landbouwgrond

Albers bestrijdt ook de indruk die wordt gewekt dat het land straks zwart ziet van de zonneparken. „Als alle projecten die zijn gepland ook daadwerkelijk worden gebouwd, liggen er straks zonnepanelen op minder dan 1 procent van alle landbouwgrond. Dat is volledig gerechtvaardigd, als je bedenkt dat ook veel landbouwgrond wordt gebruikt voor sierteelt en veteelt voor de export. We vinden het vervelend dat onze sector in een verkeerd daglicht wordt gezet, omdat wij echt een drive hebben om de energietransitie te versnellen. We hebben zulke zuivere bedoelingen, maar men doet soms alsof we een malafide bedrijf runnen."

LIMBURG

Zonneparken in buitenlandse handen

SITTARD
DOOR PETER BRUIJNS

Veel grote zonneparken in Limburg zijn in handen van buitenlandse bedrijven. De gedachte dat de miljoenen-subsidies voor die parken naar het buitenland verdwijnen, zet kwaad bloed.

Projectontwikkelaars en investeringsfondsen uit met name Duitsland, China, Engeland en Scandinavië bouwen grote zonneparken op Nederlandse grond of kopen ze op grote schaal op. „De subsidies voor wind- en zonne-energie zien zij als melkkoek", stelt Jan Rotmans, klimaathoogleraar aan de Erasmus Universiteit. In het klimaatakkoord is afgesproken dat bij zonne- en windparken wordt gestreefd naar 50 procent eigendom voor lokale burgers en bedrijven. Dat is belangrijk voor het draagvlak onder de bevolking. Maar bij veertig procent van de zonneparken is helemaal geen sprake van een (gedeeltelijke) lokale eigenaar of burgercoöperatie. „Dit is precies hoe het niet moet", zegt Rotmans. „We zien een wildgroei van deels buitenlandse partijen die alleen uit zijn op

hoog rendement. Als dit zorgt voor nieuwe weerstand tegen de energietransitie zijn we nog verder van huis."

Dennis Fokkinga van adviesbureau Driven by Values in Sittard bevestigt dat grote zonneparken nu veelal in handen zijn van buitenlandse investeerders. „Zij verschaffen echter ook de kennis en het kapitaal dat nodig is om de dure zonneparken te bouwen. Veel energiecoöperaties van burgers zijn momenteel helaas nog niet in staat om grote zonneparken te ontwikkelen. Er is de komende jaren nog volop ruimte voor allerlei soorten concepten en spelers. Zo zijn er nu al gemeenten die een rol pakken als ontwikkelaar en investeerder, en daarmee lokale deelname verzekeren." Projectontwikkelaar Arno Albers vindt verhalen over het opkopen van zonneparken door buitenlandse 'cowboys' die miljoenen euro's subsidie opstrijken suggestief en ongenueanceerd. Dat er subsidiegeld naar het buitenland vloeit is volgens Albers helemaal niet raar. „Net zoals Nederlandse baggeraars in het buitenland actief zijn, is ook de markt voor zonne- en windparken al lang internationaal."

PROTEST HOTELIERS

Exploitant 'Chinezenhotel' haakt zelf af

ROERMOND
DOOR GERTIE DRIESSEN

De komst van een 'Chinezenhotel' in het nieuwe Roermondse stadsdeel Jazz City is zeer onzeker. Ontwikkelaar VolkerWessels heeft de vergunningaanvraag ingetrokken.

De vergunningaanvraag betreft niet alleen de bouw van een hotel, maar van een nieuw complex in Jazz City met de naam Baton Rouge. Daarin zijn outletwinkels gepland, een hotel met horeca gericht op de Aziatische markt en 41 appartementen. De schop zou dit jaar de grond in moeten, zodat het complex in 2023 gereed zou zijn. Of de plannen worden herzien of dat het om uitstel gaat tot de toeristische markt vanuit China zich herstelt, is niet duidelijk. De gemeente wil geen toelichting geven. Wethouder Angely Waajen heeft de raadsleden via een mailtje woensdag louter medegedeeld dat 'de indiener van een omgevingsvergunning voor de realisatie van een hotel heeft besloten de aanvraag (voorlopig) in te trekken'. Ook ontwikkelaar Volker-

Wessels wil niks kwijt, behoudens het feit dat momenteel in overleg met de gemeente bekeken wordt hoe het verder moet.

Naar verluidt is de beoogde exploitant - de naam is steeds geheim gehouden - afgehaakt. Het gaat om de Shang Jia bv, exploitant van het Avenue Hotel in Amsterdam. De leidinggevende van de bv verblijft in China en er is op dit moment niemand die iets over 'Roermond' kan vertellen, aldus de manager.

Tegen het 'Chinezenhotel' wordt al langer fel geprotesteerd door Roermondse hoteliers, die vinden dat hen het brood uit de mond wordt gestoten. Zolang de Aziatische markt in een dip zit door corona zullen de 138 kamers aan andere gasten worden verhuurd en daalt de bezetting elders. De oppositie stemde in juli daarom tegen de benodigde verklaring van geen bezwaar voor het hotel.

De oppositiepartijen wilden het plan toen al parkeren. Wethouder Waajen liet destijds weten dat de overheid zich een betrouwbare partner moet tonen en dat niet duidelijk is of een 'nee' tegen de verklaring van geen bezwaar juridisch standhoudt.

OVERBELAST NET

Enexis pleit voor sterke regie Rijk

SITTARD
DOOR PETER BRUIJNS

Netbeheerder Enexis krijgt zoveel aanvragen voor verzwaring van het elektriciteitsnet dat het Rijk de regie moet nemen, zegt de directie

De toename van zonne- en windparken plaatst netbeheerder Enexis voor problemen. Louter uitbreiden van het net voldoet niet meer en Enexis kan de aanvragen om het stroomnet te verzwaren en extra kabels te trekken niet bijbenen. De consumentenautoriteit maakt zich daarom zorgen over de voortgang van de energietransitie.

Vorig jaar is de levering van zonnen windstroom aan het net in het verzorgingsgebied van Enexis met 60 procent toegenomen naar 6.600 megawatt, meldt het jaarverslag. Enexis spreekt van een ongekende groei, waardoor het netwerk overbelast is. Dat leidt ook in Limburg ertoe dat nieuwe grote zonne- of windparken jaren moeten wachten op een aansluiting om duurzaam opgewekte elektriciteit aan het landelijke net te kunnen leveren.

De Autoriteit Consument en Markt (ACM) maakt zich grote zorgen over het feit dat Enexis en andere

netbeheerders de vraag niet aankunnen, en dat hun investeringen het tekort aan capaciteit de komende jaren niet oplossen. Manon Leijten, bestuurslid ACM: „Dat is zorgelijk want het kan de voortgang van de energietransitie vertragen." Enexis-topman Evert den Boer pleit voor een sterkere regie van het Rijk. Nu komt de transitie van alle kanten op de netbeheerder af: de gemeenten hebben energiebeleid, er zijn woningbouwplannen, de industrie verduurzaamt en het aantal elektrische auto's groeit. De druk op het elektriciteitsnet is zo groot dat het werk simpelweg niet kan worden uitgevoerd. „We kunnen en mogen zelf geen prioritering aanbrenge. Daarom moet het Rijk keuzes maken: willen we eerst nieuwe woningen aansluiten op het elektriciteitsnet of geven we voorrang aan zonneparken? Gaan we het net verzwaren voor de industrie of voor duurzame opwek?"

Volgens Den Boer is het onbegrensd uitbreiden van de netten niet alleen moeilijk, het brengt ook hoge kosten met zich mee. „Daarom pleiten we voor efficiënter gebruik van het net." Als wind- of zonneparken dicht bij fabrieken komen die veel elektriciteit gebruiken, kunnen ze eenvoudig op het bestaande net worden aangesloten.